EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 4.6.2025
COM(2025) 619 final

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega tehakse kindlaks, et Rumeenia ei ole võtnud nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovituse järgimiseks tõhusaid meetmeid

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega tehakse kindlaks, et Rumeenia ei ole võtnud nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovituse järgimiseks tõhusaid meetmeid

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 126 lõiget 8,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 126 lõikele 1 hoiduvad liikmesriigid valitsemissektori eelarve ülemäärasest puudujäägist.

(2) Stabiilsuse ja kasvu pakt on normide kogum, mis põhineb eesmärgil püüelda riigi rahanduse usaldusväärsuse poole, mis on vajalik hinnastabiilsuse ning töökohtade loomist soodustava tugeva jätkusuutliku majanduskasvu tagamiseks. Stabiilsuse ja kasvu pakt hõlmab nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1467/97[1] ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta, mis võeti vastu selleks, et soodustada valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi kiiret korrigeerimist.

(3) Tingituna eelarvepuudujäägi kriteeriumi sihilikust mittetäitmisest 2019. aastal võttis nõukogu 3. aprillil 2020 vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikele 6 vastu otsuse (EL) 2020/509[2] ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta Rumeenias ning esitas vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikele 7 soovituse[3] valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks hiljemalt 2022. aastaks.

(4) Võttes arvesse majandustegevuse suurt vähenemist COVID-19 pandeemia ajal, võttis nõukogu 18. juunil 2021 vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikele 7 vastu muudetud soovituse([4]) kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk Rumeenias hiljemalt 2024. aastaks.

(5) Nõukogu võttis 26. juulil 2024 ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 8 alusel vastu otsuse (EL) 2024/2130,[5] milles leiti, et Rumeenia ei ole võtnud nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovituse järgimiseks tõhusaid meetmeid. Nõukogu 26. juuli 2024. aasta

---

1 Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

2 Nõukogu 3. aprilli 2020. aasta otsus (EL) 2020/509 ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta Rumeenias (ELT L 110, 8.4.2020, lk 58).

3 Nõukogu 3. aprilli 2020. aasta soovitus (EL) 2020/C 116/01 Rumeenia valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks (ELT C 116, 8.4.2020, lk 1–3).

4 Nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus (EL) 2021/C 304/24 Rumeenia valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks (ELT C 304, 29.7.2021, lk 111–115).

5 Nõukogu 26. juuli 2024. aasta otsus (EL) 2024/2130, millega tehakse kindlaks, et Rumeenia ei ole võtnud nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovituse järgimiseks tõhusaid meetmeid (ELT L, 2024/2130, 1.8.2024).

otsuses võeti arvesse, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse järgmine etapp – anda ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 kohane nõukogu muudetud soovitus, mis käsitleb ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimist, toimub pärast määruse (EL) 2024/1263 artikli 11 ja artikli 36 lõike 1 punkti a kohase riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist.

(6) 25. oktoobril 2024 esitas Rumeenia oma esimese riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, nagu on nõutud määruses (EL) 2024/1263. Kava hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja sellega nähakse ette eelarvekohandus, mis jaotub seitsme aasta peale. 21. jaanuaril 2025 võttis nõukogu vastu soovituse, millega kiidetakse heaks Rumeenia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava[6].

(7) 21. jaanuaril 2025 võttis nõukogu vastu veel ühe muudetud soovituse ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 alusel, soovitades Rumeenial kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk aastaks 2030[7]. Nõukogu soovitas Rumeeniale määruse (EÜ) 1467/97 artikli 3 lõike 4 kohaselt korrigeerivat netokulude[8] kava järgmiste netokulude maksimaalsete kasvumääradega: 2025. aastaks 5,1 %, 2026. aastaks 4,9 %, 2027. aastaks 4,7 %, 2028. aastaks 4,3 %, 2029. aastaks 4,2 % ja 2030. aastaks 3,9 %. Need määrad vastavad maksimaalsetele kumulatiivsetele kasvumääradele, mis on arvutatud võrdluses baasaastaga 2023 ning mis on 2025. aastal 20,2 %, 2026. aastal 26,0 %, 2027. aastal 31,9 %, 2028. aastal 37,6 %, 2029. aastal 43,3 % ja 2030. aastal 49,0 %. Tähtpäevaks, milleks Rumeenia peab rakendama tulemuslikke abinõusid ja esitama vajalikud meetmed koos oma 2025. aasta eduaruandega, mis tuleb esitada komisjonile määruse (EL) 2024/1263 artikli 21 alusel, kehtestab nõukogu 30. aprilli 2025.

(8) Rumeenia ei ole seni esitanud oma iga-aastast eduaruannet meetmete kohta, mis on võetud, et järgida nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovitust ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks, ega kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringute rakendamise kohta.

(9) Olles hinnanud Rumeenia võetud meetmeid nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovituse järgimiseks, jõuti mitmele järgmisele järeldustele. Selle hindamise aluseks on Eurostatilt saadud eelarve täitmise andmed, komisjoni 2025. aasta kevadprognoos ja muu komisjonile kättesaadav teave.

(10) Rumeenia esitatud ja komisjoni (Eurostat) kinnitatud eelarvetulemuste andmete ja komisjoni arvutuste põhjal kasvasid netokulud 2024. aastal 19,9 %. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid netokulud 2025. aastal kasvama 5,4 %, mis ületab seega nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovituses esitatud soovitatud maksimaalset 5,1 %. Suhe SKPsse on 2025. aastaks prognoositud netokulude kasvumäära ja soovitatud maksimumi vaheline erinevus 0,1 % SKPst. Võttes arvesse 2024. ja 2025. aastat, on netokulude kumulatiivne kasvumäär 2024. ja 2025. aastal komisjoni prognoosi kohaselt 26,4 %, mis ületab nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta

---

6 Nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovitus, millega kiidetakse heaks Rumeenia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, ELT C/2025/647, 10.2.2025.

7 Kõik Rumeenia ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega seotud dokumendid on kättesaadavad aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_et.

8 Netokulu, mis on määratletud määruse (EL) 2024/1263 artikli 2 lõikes 2, nimelt valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud, ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

soovituses soovitatud maksimaalset kumulatiivset 20,2 % kasvu. Suhe SKPsse on 2024. ja 2025. aasta netokulude kumulatiivse kasvu ja soovitatud maksimumi vaheline erinevus 1,7 % SKPst. Kõrvalekalle on suuresti tingitud valitsemissektori jooksvate kulude kiirest kasvust 2024. aastal, mis suurenes 2023. aastaga võrreldes 18,7 %. Eelkõige tuleb märkida avaliku sektori palgakulude 21,5 % kasvu ja sotsiaalsiirete (sealhulgas pensionide) 19,5 % kasvu.

(11) Tänu netokulude suurele kasvumäärale 2024. aastal suurenes Rumeenia valitsemissektori eelarvepuudujääk 2023. aasta 6,6 %-lt SKPst 9,3 %-le SKPst ja ületab oluliselt Rumeenia poolt 2024. aasta sügisel teatatud kavandatud 7,9 % SKPst. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk 2025. aastal suurenema 8,6 %-ni SKPst. Eelarvepuudujäägi prognoositud vähenemine 2025. aastal tuleneb peamiselt eelarve konsolideerimise meetmete paketi rakendamisest 2024. aasta lõpus. See pakett hõlmas palkade ja pensionide nominaalset külmutamist ning mõningaid täiendavaid, tulusid suurendavaid meetmeid, sealhulgas eri sektoritele võimaldatud maksusoodustuste kaotamist. Rumeenia keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas sisalduv maksuraamistiku läbivaatamine, mis on 2025. ja 2026. aasta eelarve-eesmärkide saavutamisel olulise tähtsusega, ei jõustunud hiljemalt 1. aprilliks 2025, nagu on soovitatud nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovituses, millega kinnitatakse Rumeenia keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Valitsemissektori võla suhe SKPsse suurenes 48,9 %-lt SKPst 2023. aasta lõpus 54,8 %-le SKPst 2024. aasta lõpus ning komisjoni prognoosi kohaselt suureneb see valitsemissektori suure eelarvepuudujäägi tõttu 2025. aasta lõpuks 59,4 %-le.

(12) Seetõttu ei ole Rumeenia nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovitusele piisavalt reageerinud. Netokulud kasvasid nõukogu soovitatust palju kiiremini. See toob kaasa valitsemissektori püsivalt suure eelarvepuudujäägi, mis seab ohtu ülemäärase eelarvepuudujäägi õigeaegse korrigeerimise 2030. aastaks. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses ei võeta arvesse leevendavaid „asjakohaseid tegureid“, mis seda hinnangut muudaksid, samas kui Rumeenia ees seisvad riigi rahanduse jätkusuutlikkuse keskpika perioodi suured riskid on raskendavaks asjaoluks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rumeenia ei ole võtnud nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovituse järgimiseks tõhusaid meetmeid.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Rumeeniale.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja